

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๕/๘๒๔

ฉบับที่ ๑๖๑
วันที่ ๘๔-๗๑-๖๐
เวลา ๑๓.๔๕ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส24070 ส.ก.๑๐
รับที่ : ๘7002/60 ม.๑
วันที่ : 24 พ.ค. 60 เวลา : 13:42

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) เกี่ยวกับการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมของทบวงการฯ ในราชอาณาจักรไทย (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and IAEA concerning the Hosting of IAEA Activities in the Kingdom of Thailand)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างความตกลงฯ และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ ๑๐๐๕/๕๒๙ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ด่วนที่สุด ที่ วท ๐๔๐๕/๓๐๕๘
ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง การจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) เกี่ยวกับการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมของทบวงการฯ ในราชอาณาจักรไทย (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and IAEA concerning the Hosting of IAEA Activities in the Kingdom of Thailand) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ซึ่งเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประเทศไทยเป็นรัฐสมาชิกของ IAEA เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ซึ่งเป็นปีที่ IAEA เริ่มก่อตั้ง โดยมีสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานหลักของไทย ในการประสานงานและดำเนินความร่วมมือต่าง ๆ กับ IAEA โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ ในทางสันติ และนับตั้งแต่นั้นมาประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือจาก IAEA ผ่านผู้เชี่ยวชาญและโครงการความร่วมมือทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ เช่น การแพทย์และสาธารณสุข เกษตร สิ่งแวดล้อม อาหารและโภชนาการ อุตสาหกรรม การจัดการกากกัมมันตรังสี และความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศของไทย ทั้งนี้ โดยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกรอบกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของพนักงาน IAEA และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

๑.๒ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้ให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง กับ IAEA ในการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมของ IAEA ในประเทศไทย เช่น การประชุม การฝึกอบรม และการสัมมนา ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการของ IAEA จำนวนมากกว่า ๑๐ กิจกรรมต่อปี โดยส่วนราชการ

/ที่เกี่ยวข้อง...

ที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ทางสันติในด้านต่าง ๆ ให้การสนับสนุนร่วมจัดกิจกรรม ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศมาโดยตลอด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการเป็น เจ้าภาพของประเทศไทย และส่งผลให้ได้รับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจาก IAEA ให้เป็นเจ้าภาพจัด กิจกรรมเรื่อยมา นอกจากนี้ ส่วนราชการไทยยังได้รับประโยชน์จากกิจกรรมดังกล่าวโดยตรง เจ้าหน้าที่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เพิ่มพูนองค์ความรู้ และมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างเครือข่ายกับบุคลากร จากประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในทางสันติ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนาประเทศ

๑.๓ โดยที่ไทยกับ IAEA ยังไม่มีความตกลงสำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ และ การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง IAEA จะมีหนังสือทาบทามผ่านคณะผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา เพื่อขอให้ไทยเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมซึ่งระบุรายละเอียดต่าง ๆ และฝ่ายไทยต้องมีหนังสือตอบรับ โดยสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานหลัก และ เสนอขอความเห็นชอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากคณะรัฐมนตรีก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะแจ้งกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้คณะผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทย ประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา มีหนังสือตอบรับ IAEA ซึ่งหนังสือทาบทาม ของ IAEA กับหนังสือตอบรับของไทยประกอบกันถือเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็น หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (หรือมาตรา ๒๓ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือมาตราอื่นที่เทียบเท่าของรัฐธรรมนูญฉบับ ก่อนหน้า) แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ IAEA จึงได้หารือและเห็นพ้องกันว่า การจัดทำ ความตกลงฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นความตกลงแม่บทเพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรม ของ IAEA ในประเทศไทย จะช่วยลดขั้นตอนที่จะต้องเสนอขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง ช่วยประหยัดทรัพยากร เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการทำงาน โดยไม่กระทบกับผลประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะเป็นหน่วยประสานงานหลักในการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมต่าง ๆ และช่องทาง การติดต่อประสานงานอย่างเป็นทางการระหว่างรัฐบาลไทยกับ IAEA ยังดำเนินการผ่านช่องทางการทูตเช่นเดิม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างความตกลงฯ มีสาระสำคัญเป็นกรอบความร่วมมือระหว่างไทยกับ IAEA ในการจัด กิจกรรมของ IAEA ในประเทศไทย โดยมีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมาย ระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม อย่างใดก็ได้ โดยที่ฝ่ายไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีในร่างความตกลงฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติ เพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา รวมทั้งไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาประเภทอื่นตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ ร่างความตกลงฯ จึงไม่เป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ IAEA ได้เจรจาเนื้อหาสาระของ ร่างความตกลงฯ และเห็นชอบร่วมกันแล้ว โดยจะพิจารณาจัดพิธีลงนามระหว่างเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ซึ่งทำหน้าที่ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา กับผู้อำนวยการใหญ่ IAEA ในโอกาสแรกที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นช่วงการประชุม International Conference on the

IAEA Technical Cooperation Programme: Sixty Years and Beyond Contributing to Development ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม – ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ สำนักงานใหญ่ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ซึ่งจะมีผู้แทนจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเพื่อเป็นสักขีพยาน จังขอความกรุณานำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาในโอกาสแรก

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ ร่างความตกลงฯ กำหนดกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมของ IAEA ในประเทศไทย โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) หน้าที่ของ IAEA
- (๒) หน้าที่ของรัฐบาลไทย
- (๓) เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน
- (๔) การติดต่อประสานงานและจุดติดต่อประสานงาน
- (๕) การมีผลบังคับใช้ การแก้ไขความตกลงฯ และการยุติความตกลงฯ

ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ ผู้แทนฝ่ายไทยในการลงนามความตกลงฯ คือ เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ซึ่งทำหน้าที่ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา และเป็นผู้แทนที่ IAEA ยอมรับตามที่กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือแต่งตั้ง ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ดังนั้น IAEA จึงไม่ต้องการหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) จากรัฐบาลไทยเพื่อการลงนามในครั้งนี้

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

IAEA จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดกิจกรรม จึงไม่เป็นภาระด้านงบประมาณ และประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าภาพจะต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน การจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับผู้เข้าร่วมและพนักงาน IAEA รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านพิธีศุลกากรและการตรวจลงตรา โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของไทย

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้หารือกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในการเจรจาทำความตกลงฯ มาตั้งแต่ต้น และได้ร่วมพิจารณาและเห็นพ้องกันเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมภายใต้กรอบของความตกลงฯ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจึงไม่มีข้อขัดข้อง ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๕

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบและอนุมัติการลงนามร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของภาพจัดกิจกรรมของทบวงการฯ ในราชอาณาจักรไทย

๑๐.๒ อนุมัติให้เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ในฐานะผู้แทนถาวรไทยประจำ สหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยลงนามในความตกลงฯ ร่วมกับผู้อำนวยการใหญ่ IAEA โดยไม่ต้องอาศัยหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers)

๑๐.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างความตกลงฯ ในส่วนที่ไม่ใช่เนื้อหา สำคัญของร่างความตกลงฯ ขอให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา อีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองสันติภาพ ความมั่นคงและการลดอาวุธ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๓๒, ๑๒๑๓๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๕๐๗๓